

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS BAMIDBAR • MAAMAR 18

ביאור על הדברים הנ"ל

Explication des sujets mentionnés plus haut

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

likuteitorah.com/fr/likutei-torah/bamidbar/18/

1 ביאור על הדברים הנ"ל.

Explication des propos précédents.

2 להבין שרש המצות. הנה כתיב וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק. הוא בחי' יראה ופחד גדול עד מאד

שאין כלי הנפש יכולה להכיל בתוכה את היראה הגדולה הזאת ונשאר בבחי' מזל

Pour comprendre la racine des mitsvot. Or, il est écrit : « Le peuple vit, trembla et se tint à distance. » C'est le niveau d'une crainte et d'une frayeur extrêmement grandes, telles que le réceptacle de l'âme ne peut contenir en lui cette grande crainte ; celle-ci demeure alors au niveau du mazal,

שהוא בחי' מקיף וכמ"ש בדניאל והאנשים אשר היו עמי לא ראו את המראה אבל חרדה גדולה נפלה עליהם.

qui est le niveau du makif (ce qui enveloppe). Ainsi qu'il est écrit dans Daniel : « Les hommes qui étaient avec moi ne virent pas la vision, mais une grande frayeur s'abattit sur eux. »

(לפי זה נ' דר"ל [דרוזה לומר] שאין כח בנפש להכיל המראה והגילוי ונשאר בבחי' מזל ומקיף אבל החרדה והיראה מתפשטת גם בפנימי' [בפנימיות / בפנימית] כדמוכח מחברי דניאל.

(Selon cela, il semble que le sens soit que l'âme n'a pas la capacité de contenir la vision et la révélation, lesquelles demeurent au niveau du mazal et du makif ; mais la frayeur et la crainte se répandent aussi dans la dimension intérieure (pnimiyout), comme le montre le cas des compagnons de Daniel.

וכה"ג [וכהאי גוונא] מבואר במ"א דכשמתפללים בעשרה יתפעל האדם יותר מחמת דאכל כי עשרה שכינתא שרי' וההשראה בבחי' מקיף על האדם רק מזליהו חזי ומ"מ מתפשט עי"ז הארה בפנימית ג"כ שמתפעל יותר באהוי"ר [באהבה ויראה]

De même, il est expliqué ailleurs que, lorsqu'on prie à dix, la personne est davantage émue, parce que « la Chekhina repose sur toute réunion de dix » ; cette présence se manifeste au niveau du makif qui enveloppe la personne — seul « leur mazal voit » — et néanmoins, une illumination se répand ainsi également dans la dimension intérieure, de sorte qu'elle est davantage émue par l'amour et la crainte.)

וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] דאע"ג [דאף על גב] דאינהו לא חזי מזלייהו חזי פיי מזלייהו בחינת חיי ויחידה שבנפש. כי הנה בנפש יש נר"נ [נפש רוח נשמה] יחידה חיה (ברכות בראשית ס"פ י"ד).

Et nos Sages, de mémoire bénie, ont enseigné : « Même s'ils ne voyaient pas, leur mazal voyait. » Par « leur mazal », on entend le niveau de 'Haya et de Yé'hida qui se trouve dans l'âme. En effet, l'âme comporte Néfèch, Roua'h, Néchama, Yé'hida [et] 'Haya (Béréchit Rabba, à la fin du chapitre 14).

בחי נר"נ [נפש רוח נשמה] הוא בחי התלבשות אורות בכלים שהשכל שורה כמוח כו'. משא"כ בחי חיי ויחידה אין להם בחי כלי בנפש להשראתם ונקי בחי מזל והגם שחכמה הוא ראשית הגילוי

Le niveau de Néfèch, Roua'h et Néchama correspond à l'investissement des lumières dans des réceptacles : ainsi, l'intellect réside dans le cerveau, etc. En revanche, les niveaux de 'Haya et de Yé'hida ne disposent d'aucun réceptacle dans l'âme pour y résider ; ils sont appelés le niveau du mazal. Et bien que 'Hokhma (sagesse) soit le commencement de la révélation,

היינו בחי יסוד אבא הארה בעלמא מבחי אבא בא לידי גילוי והתלבשות. אבל עצמיות אבא טמיר ונעלם.

il s'agit du niveau de Yessod d'Abba : une simple illumination du niveau d'Abba vient à se révéler et à s'investir. Mais l'essence même d'Abba est cachée et dissimulée.

3 וז"ש [וזהו שכתוב] והחכמה מאין תמצא שעצמיות חכמה היא בחי אין אלא שתמצא שיסוד אבא הוא מתלבש ביסוד אימא שנקי בחי יש כמ"ש להנחיל אוהבי יש כו' דאוי"א [דאבא ואימא] תרין ריעין דלא מתפרשין.

Et c'est là le sens de ce qui est écrit : « Et la sagesse, d'où (me'ayin) sera-t-elle trouvée ? » : l'essence de 'Hokhma est le niveau de ayin (néant) ; seulement, « elle sera trouvée » en ce que le Yessod d'Abba s'habille dans le Yessod d'Imma, qui est appelé le niveau de yesh (quelque chose), comme il est écrit : « Faire hériter le yesh à ceux qui M'aiment », etc. Car Abba et Imma ('Hokhma et Bina) sont « deux compagnons qui ne se séparent jamais ».

ושם באימא הוא בחי' יש הכנת השכל בחי' אורך ורוחב כמ"ש קנה חכמה קנה בינה. ב"פ [בי פעמים] קנה גימטריי [גימטריא] י"ש והיינו בבינה ומשם לז"א בחי' הגילוי ביותר מדות אהוי"ר [אהבה ויראה].

Et là, en Imma, se trouve le niveau de yesh : la compréhension de l'intellect, le niveau de longueur et de largeur, comme il est écrit : « Acquiers la sagesse, acquiers la compréhension. » Deux fois ka-neh (« acquiers ») a pour valeur numérique yesh (י"ש) ; et cela se trouve en Bina (compréhension). De là, [elle parvient] à Zeir Anpin, le niveau où la révélation est la plus grande : les attributs émotionnels (midot) de l'amour et de la crainte.

4 ועי"פ הנ"ל יובן ג"כ למעלה שבחי' כתר נקרא אין לפי שבחי' הכתר פנימיותו הוא בחי' מלי' דא"ס למעלה מבחי' גילוי בכלים המלך המרום לבדו כו' אין ערוך כו' כחשיכה כאורה ונקרא ג"כ בחי' מזל ומקיף כו' :

À la lumière de ce qui précède, on comprendra également ce qu'il en est en haut : le niveau de Kéter (la Couronne) est appelé ain, car la dimension intérieure de Kéter est le niveau de Mal'hout de l'Infini (Ein Sof), au-dessus de toute révélation dans des réceptacles — «le Roi, exalté Lui seul», etc., «rien ne peut Lui être comparé», etc., «les ténèbres sont comme la lumière» — et il est également appelé le niveau de mazal et de makif, etc.

5 ב והנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] אם אין יראה אין חכמה פי' אם אין יראה הוא בחי' יראה תתאה עול מצות

2. Or, nos Sages de mémoire bénie ont dit : « S'il n'y a pas de crainte, il n'y a pas de sagesse. » Cela signifie que « s'il n'y a pas de crainte » désigne le niveau de la crainte inférieure (yira tata'a), le joug des mitsvot ;

כי גילוי המצות הוא בחי' מצות המלך שהוא בחי' מקיף שבחי' מלך על עבדיו הוא בחי' התנשאות עליהם ואין ערוך אליו והוא ענין מלי' דאצילות עתיק לבריאה כו'

car la révélation des mitsvot est le niveau des « commandements du Roi », qui est celui du makif (ce qui entoure) ; en effet, le niveau d'un roi régnant sur ses serviteurs est celui de sa supériorité sur eux, et il n'existe aucune comparaison entre eux et lui. C'est là le rôle de Mal'hout (souveraineté) d'Atsilout, qui est Atik pour Béria, etc.,

שהוא בחי' כתר ומקיף ועי"ז מצד רוממותו והתנשאותו עליהם וכל צבא השמים לך משתחווים בבחי' ביטול ובחי' התנשאות

ce qui est le niveau de Kéter et du makif. Ainsi, en raison de Sa hauteur et de Sa supériorité sur eux, « toute l'armée des cieus se prosterne devant Toi », dans un état d'annulation de soi (bitoul). Et ce niveau de supériorité

זו הוא בבחי' מקיף עליהם ולא בבחי' א"פ [אור פנימי] כמו שאין קשר וחיבור למלך עם עבדיו וכמ"ש המלך המרומם כו'.

est au-dessus d'eux à la manière du makif, et non à la manière de la lumière intérieure (or pnimi), tout comme un roi n'a aucun lien ni aucune relation avec ses serviteurs ; comme il est dit : « le Roi qui seul est élevé », etc.

6 וכך למעלה מעלה בחי' מלי' דא"ס כתר לנאצלים היא ג"כ בחי' מקיף לאצילות. וכמ"ש בתיקוני זהר כתר עליון איהו כתר מלי' ואיהו קרקפתא שבחי' כתר ובחי' מלי' הוא ענין א'.

Et ainsi, bien plus haut encore, le niveau de Mal'hout de l'Infini (Ein Sof), [qui est] Kéter pour les émanés, est également un niveau de makif pour Atsilout. Comme il est écrit dans le Tikkunei Zohar : « Le Kéter suprême est la couronne de Mal'hout, et il est le karkafta (crâne) » : le niveau de Kéter et celui de Mal'hout sont une seule et même chose.

כי הנה הכתר היא על הראש ואין לה ערך ושייכות כלל לעצם הראש.

Car la couronne est posée sur la tête et n'a absolument aucun rapport ni aucun lien avec la tête elle-même.

7 וכמ"כ [וכמו כן] בחי' מלי' הוא בחי' התנשאות ואין ערוך בחי' מקיף כו'. ומה שלפעמים נקרא מלי' בשם לבוש כמ"ש ה' מלך גאות לבש היינו ג"כ בבחי' לבוש ומקיף ולא בבחי' התלבשות פנימי [פנימיות] /

פנימית]

De même, le niveau de Mal'hout est un niveau d'élévation, sans commune mesure — un niveau d'Or Makif, etc. Et si Mal'hout est parfois appelée « vêtement », comme il est écrit : « Havaya règne ; Il est revêtu de majesté », cela désigne également un vêtement et un Or Makif, et non un revêtement intérieur.

וזהו בחי' קרקפתא מקיף כו' וזהו בחי' קרקפתא עצם הגלגולת שהיא למעלה על הראש ואין לה קשר

C'est là le niveau de la karkafta : un Or Makif, etc. C'est également le niveau de la karkafta, l'os du crâne, qui se trouve au-dessus de la tête et n'a aucun lien

וחיבור עם המוחין שהמוחין מחי את הגוף ע"י עורקים וגידים המסתעפים בכל הגוף אפי" [אפילו] ברגל שבחי הקרקפתא היא בחי כתר אלא שהיא בחי חיצוני הכתר.

ni connexion avec le cerveau (les mo'hin) ; car le cerveau donne vie au corps par les veines et les tendons qui se ramifient dans tout le corps, jusque dans le pied. Le niveau de la karkafta correspond à Kéter, mais à l'aspect extérieur de Kéter.

ובזה יוכן שלפעמים נקרא תורה ומצות ז"א ונוק' [ונוקבא] כמ"ש כי נר מצוה ותורה אור (ע' [עיין] זהר ח"ב [חלק ב' קס"ו ב'])

Cela permet de comprendre [pourquoi] la Torah et les mitsvot sont parfois appelées Zeir Anpin et Noukva (le féminin), comme il est écrit : « Car une mitsva est une lampe, et la Torah est lumière » (voir Zohar, Part II, 166b),

שהוא בחי ו"ה שבשם הוי' ומצינו ג"כ שהמצות הם בכתר תרי"ג ארחין תר"ך עמודים אותיות כת"ר וכן מצינו שהמצות הם בז"א רמ"ח פיקודין רמ"ח אברין דמלכא שהוא בחי ז"א כו'.

qui correspondent au vav et au hé final du Nom Havaya. Nous trouvons également que les mitsvot se situent en Kéter : « 613 voies », 620 piliers, les lettres de Kéter (כתר). De même, nous trouvons que les mitsvot se situent en Zeir Anpin : « les 248 commandements sont les 248 membres du Roi », ce qui correspond au niveau de Zeir Anpin, etc.

(נמצא יש כאן ג' קושיות. הא' דלפעמים משמע שהמצות גבוהים מהתורה והוא שהמצות הם בכתר ותורה מחכמה נפקת. ולפעמים משמע שהתורה גבוה ממצות שהתורה בז"א ומצות בנוק' [בנוקבא].

(Il y a donc ici trois difficultés. Premièrement, il semble parfois que les mitsvot soient supérieures à la Torah, puisque les mitsvot se situent en Kéter tandis que la Torah « émane de 'Hokhma » ; et parfois, il semble que la Torah soit supérieure aux mitsvot, puisque la Torah se situe en Zeir Anpin et les mitsvot en Noukva.

הקושיא ה' דפעמים משמע שתו"מ [שתורה ומצות] שרשם בזו"נ [בזעיר אנפין ונוקבא] ולפעמים משמע ששרשם בכתר וחכמה כנ"ל. הג' קשה עוד דפעמים משמע שהמצות שרשם בז"א כנ"ל דרמ"ח פקודין כו'. וזהו שלא כב' משמעות דלעיל ששרש המצות בכתר וג"כ במל' כנ"ל)

Deuxièmement, il semble parfois que la racine de la Torah et des mitsvot se trouve en Zeir Anpin et Noukva, et parfois qu'elle se trouve en Kéter et en 'Hokhma, comme indiqué plus haut. Troisièmement, il est encore difficile que la racine des mitsvot semble parfois se trouver en Zeir Anpin, comme indiqué plus haut — « les 248 commandements », etc. Cela ne correspond pas aux deux autres indications mentionnées plus haut, selon lesquelles la racine des mitsvot se trouve en Kéter et également en Mal'hout, comme indiqué plus haut.)

אך הענין שיש בחינת אבריי [אבריים] הפנימי [הפנימיות / הפנימית] ואבריים החיצונים. והנה אבריים הפנימים מקבלים חיותם מן המוחין שבראש ע"י עורקים וגידים [וגידים] כו'.

Mais voici ce qu'il en est : il existe des membres intérieurs et [des] membres extérieurs. Or, les membres intérieurs reçoivent leur force vitale du cerveau qui se trouve dans la tête, par les veines et les tendons, etc.

ולכן יש להם קשר וחיבור זה עם זה. בחיי אבריי [אבריים] הפנימי [הפנימיות / הפנימית] הוא בחיי המדות שהם לפי ערך השכל וכמ"ש לפי שכלו יהולל איש.

C'est pourquoi ils ont un lien et une relation les uns avec les autres. Le niveau des membres intérieurs correspond aux attributs émotionnels (midot), qui sont à la mesure de l'intellect, comme il est écrit : « L'homme est loué selon son intelligence. »

שההתפארות וניצוח וכן כל המדות הוא עפ"י [על פי] הוראת השכל משא"כ אבריים החיצונים אין מתקשרים זה עם זה כמוח שבראש.

Car la recherche de gloire et le désir de l'emporter, ainsi que tous les attributs émotionnels, sont guidés par l'intellect. En revanche, les membres extérieurs ne sont pas liés entre eux par le cerveau qui se trouve dans la tête ;

אבל מתקשרים עם עצם הגולגולת שיורד ונמשך ומתחבר בח"י חוליות שכשדרה ומשם לגיד הנשהושם מת פצל החוט ויורד לירכין וכמ"ש ויגע בכף ירכו שכל האברים החצונים מתחברים בעצם הגולגולת שבראש.

mais ils sont liés à l'os du crâne, qui descend, se prolonge et se raccorde aux dix-huit vertèbres de la colonne vertébrale, puis au nerf sciatique (gid hanaché). Là, le cordon se ramifie et descend jusqu'aux cuisses, comme il est écrit : « Et il toucha le creux de sa cuisse. » Car tous les membres extérieurs sont reliés à l'os du crâne qui se trouve dans la tête.

8 ועפ"י [ועל פי] הנ"ל יוכן ענין המצות שהן מצות המלך היינו בח"י חיצוניות האברים ורמ"ח פקודין רמ"ח אברין היינו פנימיות האברים שהוא בח"י ז"א בח"י התורה.

Et, d'après ce qui précède, on comprendra la notion des mitsvot : elles sont « les commandements du Roi », c'est-à-dire le niveau de la dimension extérieure ('hitsoniyout) des membres ; et « les 248 commandements sont les 248 membres », c'est-à-dire la dimension intérieure (pnimiyout) des membres, qui correspond au niveau de Zeir Anpin, le niveau de la Torah.

והגם שהמצות הן למטה במל' מצות המלך (ונמשך מחיצוניות האברים דז"א כדלקמן). למטה מבחי' תורה (שהוא פנימי' / פנימיות / האברים דז"א)

Et bien que les mitsvot se trouvent en bas, dans Mal'hout — « les commandements du Roi » (et elles proviennent de la dimension extérieure des membres de Zeir Anpin, comme [il sera expliqué] plus bas) —, donc à un niveau inférieur à celui de la Torah (qui est la dimension intérieure des membres de Zeir Anpin),

עכ"ז [עם כל זה] בשרשן הן למעלה היינו מבחי' קרקפתא עצם הגולגולת למעלה מן המוחין שהוא בח"י התורה דאורייתא מחכמה נפקת ואז"א [ואבא ואימא] מוחין לז"א בבחי' השתלשלות א"פ [אור פנימי].

néanmoins, dans leur racine, elles sont au-dessus : elles proviennent du niveau de la karkafta, l'os du crâne, au-dessus des mo'hin (le cerveau), qui correspondent au niveau de la Torah ; car « la Torah émane de 'Hokhma », et Abba et Imma sont les mo'hin de Zeir Anpin, selon l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout) de la lumière intérieure (Or Pnimi).

(וכנ"ל במשל דפנימי' [דפנימיות / דפנימית] האברים מתקשרים במוח כן פנימי' [פנימיות / פנימית] האברים והכלים דז"א מתקשרים בא"א [באבא ואימא]. וזהו בחי' אורייתא דמחכמה נפקת ומתלבשת בפנימית ז"א. וחיצוני' האברים מתקשרים בגלגלתא וזהו שרש המצות ששרשן בגלגלתא.)

(Et comme il a été dit plus haut dans l'analogie : de même que la dimension intérieure des membres est liée au cerveau, la dimension intérieure des membres et des réceptacles de Zeir Anpin est liée à Abba et Imma. C'est là le niveau de la Torah, qui « émane de 'Hokhma » et s'habille dans la dimension intérieure de Zeir Anpin. Quant à la dimension extérieure des membres, elle est liée à la gulgalta (le crâne) ; c'est là la racine des mitsvot, dont la racine se trouve dans la gulgalta.)

ובהתמשכותן למטה מתלבשים דוקא בחיצוני' האברי' [האברים] למטה מבחי' התורה שהוא פנימי' [פנימיות / פנימית]. שכל דבר הגבוה יותר יוכל להתלבש למטה יותר עמ"ש במ"א ע"פ וייצר את האדם עפר כו' וכן ממשל כח הראיה שמתלבש בעשי' [בעשיה] גשמיות משא"כ כח השמיעה.

Et lorsqu'elles sont attirées vers le bas, elles s'habillent précisément dans la dimension extérieure des membres, à un niveau inférieur à celui de la Torah, qui est intérieure. Car tout ce qui est plus élevé peut s'habiller plus bas ; voir ce qui est écrit ailleurs à propos de [la formule] « Il forma l'homme de poussière », etc. Il en va de même dans l'analogie de la faculté de la vue, qui s'habille dans l'Assiya physique, contrairement à la faculté de l'ouïe.

וז"ש [וזהו שכתוב] באגה"ק [באגרת הקודש] בד"ה איהו וחיוהי חד וז"ל [וזה לשוננו] ובזה יובן היות המצות במלי' והתורה בז"א הגם שלמעלה בא"א המצות הן בגלגלתא ושרש התורה מח"ס [מוחא סתימאה] אלא שהוא כחותם המתהפך ונעוץ תחלתן בסופן יעו"ש [יעו"ש שם]

C'est ce qui est écrit dans Iggeret HaKodech, dans le discours commençant par « Lui et Ses forces vitales sont un » ; en voici les termes : « On comprendra ainsi que les mitsvot se trouvent dans Mal'hout et la Torah dans Zeir Anpin, bien que, plus haut, dans Arikh Anpin, les mitsvot se trouvent dans la gulgalta et que la racine de la Torah provienne de Mo'ha Stima'a (le cerveau caché) ; seulement, c'est comme un sceau renversé, et "leur commencement est enchâssé dans leur fin". » Voir là-bas.)

ומה שמצינו מצות בבחי' ז"א. כי הנה מלי' לית לה מגרמה כלום רק שהיא עשיראה דכולא.

Quant à ce que l'on trouve, à savoir que les mitsvot se situent au niveau de Zeir Anpin : Mal'hout « ne possède rien qui lui soit propre », si ce n'est qu'elle est « le dixième de tout ».

כי ז"א הוא ט"ס [ט' ספירות] מכתר עד מל' או מחכמה עד מל' ועד בכלל. וכל א' כלולה מט' הרי פ"א.

Car Zeir Anpin comprend neuf Séfirot : de Kéter à Mal'hout, ou de 'Hokhma à Mal'hout, Mal'hout comprise. Chacune étant composée de neuf, on obtient quatre-vingt-un.

9 ובכל א' יש ג' בחי' ראש תוך סוף שהוא חב"ד [חכמה בינה ודעת] חג"ת [חסד גבורה תפארת] נה"י [נצח הוד יסוד] כי ככל ספירה בפרט יש עצם המדה שהיא בחי' חג"ת [חסד גבורה תפארת].

Et en chacune, il y a trois niveaux : la tête, le milieu et la fin, qui sont 'Hokhma (sagesse), Bina (compréhension) et Daat (connaissance) ; 'Hessed (bonté), Guevoura (retenue) et Tiferet (beauté) ; Netsa'h (victoire), Hod (splendeur) et Yessod (fondement). Car dans chaque Séfira en particulier, il y a l'attribut lui-même, qui est le niveau de 'Hessed, Guevoura et Tiferet ;

ושכל וטעם המדה בחי' חב"ד [חכמה בינה ודעת]. ונה"י [ונצח הוד יסוד] שהוא השפעה עד"מ בחי' הניצוח טעם הניצוח ועצם הניצוח והשפעת הניצוח שמתלבשת בבחינת המעשה בבחינת גילוי והוא בחינת עשיראה דכולא.

et l'intellect et la raison de l'attribut, qui sont le niveau de 'Hokhma, Bina et Daat ; et Netsa'h, Hod et Yessod, qui sont l'effusion. Prenons par exemple le niveau de la victoire : la raison de vaincre, la victoire elle-même et l'effusion de la victoire, qui s'habille dans le niveau de l'action, dans le niveau de la révélation ; et cela est le niveau de « la dixième de tout ».

10 וטעם המספר רמ"ח אברים הוא בז"א ג"פ [ג' פעמים] פ"א עולה רמ"ג וה"ח [וה' חסדים] המגדילים רמ"ח. ובחי' המל' עשיראה דכולא שממל' דחסד נעשה חסד שבמל' וממל' שבגבורה גבורה שבמל' שהוא בחי' חיצוני.

Et la raison du nombre de 248 membres de Zeir Anpin (les attributs émotionnels) est la suivante : trois fois quatre-vingt-un donne 243, auxquels s'ajoutent les cinq 'Hassadim qui provoquent la croissance [pour atteindre] 248. Quant au niveau de Mal'hout (souveraineté), il est « le dixième de tout » : du Mal'hout de 'Hessed (bonté) est formé le 'Hessed dans Mal'hout, et du Mal'hout de Guevoura (retenue), la Guevoura dans Mal'hout ; c'est là l'aspect extérieur.

[ומתורצים כל הקושיות דלעיל בענין שרש התורה ומצות. אך ביאור ענין מהות שרש המצות בכתר ואיך אח"כ הם בזו"נ [בזעיר אנפין ונוקבא]. הענין כמו במצות שאנו עושים יש ב' בחי' מעשה המצוה.

[Toutes les difficultés soulevées plus haut au sujet de la racine de la Torah et des mitsvot sont ainsi résolues. Reste à expliquer la nature essentielle de la racine des mitsvot dans Kéter (la Couronne), et la manière dont elles se trouvent ensuite dans Zeir Anpin et Noukva. Voici de quoi il s'agit : comme pour les mitsvot que nous accomplissons, il existe deux aspects : l'acte de la mitsva,

11 וענין רצון העליון שבה שהשי"ת [שהשם יתברך] רוצה שנעשה המצוה שנניח תפילין ונתעטף בציצית כמ"כ [כמו כן] יובן שרש המצות בכתר היינו בחי' רצון העליון שבמצות.

Et quant à la volonté supérieure qui s'y trouve, à savoir que D.ieu, béni soit-Il, veut que nous accomplissions la mitsva — que nous mettions les téfilines et nous enveloppions de tsitsit —, on comprendra de même la racine des mitsvot dans Kéter (la Couronne), c'est-à-dire le niveau de la volonté supérieure présente dans les mitsvot.

ושרשן בחיצוני' אברים דז"א הם תקון אברים דז"א שרצון העליון של המאציל ב"ה לתקנם ע"י רמ"ח מ"ע [מצות עשה] שאנו מקיימים כו' כמ"ש במ"א בענין פ' ציצית במ"ש ועשיתם את כל מצותי.

Et leur racine dans la dimension extérieure des membres de Zeir Anpin est la rectification (tikoun) des membres de Zeir Anpin : la volonté supérieure de l'Émanateur, béni soit-Il, est de les rectifier par les 248 commandements positifs que nous accomplissons, etc., comme il est écrit ailleurs au sujet du passage de tsitsit, à propos de ce qui est écrit : « Et vous accomplirez tous Mes commandements. »

12 וכן מובן ממ"ש באגה"ק [באגרת הקודש] ד"ה להבין מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] דבזה"י [דבזמן הזה] כו' שכל המצות לתקן רמ"ח אברים דז"א ע"י המשכת אור א"ס ב"ה כו'

Cela se comprend également d'après ce qui est écrit dans Iggeres HaKodesh, dans le discours commençant par « Comprendre ce qui est écrit dans Pri Etz Chaim, qu'à l'époque actuelle... », etc. : toutes les mitsvot ont pour fonction de rectifier les 248 membres de Zeir Anpin en attirant la Lumière infinie (Or Ein Sof), béni soit-Il, etc.,

וחפץ עליון להמשיך האור כו' כגון בצדקה וגמ"ח [וגמילות חסדים] נמשך הארת א"ס ב"ה לחיצוני' הכלי דחסד דז"א ובקיום הדינים בחיצוני' גבורה.

et le désir suprême est d'attirer la lumière, etc. Ainsi, par la charité et les actes de bonté (guémilout hassadim), l'illumination de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, est attirée dans la dimension extérieure du réceptacle de 'Hessed de Zeir Anpin ; et, par l'accomplissement des lois, dans la dimension extérieure de Guevoura ;

וברחמים כו' יעו"ש [יעו"ש שם]. ומשם משמע דענין רמ"ח פקודין רמ"ח אברים דז"א היינו חיצוני' הכלים ששם שרש המצות.

et, par la compassion, etc. Voir là-bas. Il ressort de là que les « 248 commandements, 248 membres » de Zeir Anpin désignent la dimension extérieure des réceptacles, où se trouve la racine des mitsvot.

וכן במעשה הרמ"ח אברים שנמנו שם במשנה (ספ"ק [סוף פרק קמא] דאהלות) הם הכל חיצונית האיברים ולא אברים הפנימיים דדוקא אברים החיצונים

De même, dans la réalité concrète, les 248 membres énumérés là-bas dans la Michna (à la fin du premier chapitre d'Ohalot) sont tous des membres extérieurs, et non des membres intérieurs ; car seuls les membres extérieurs,

שיש בהן עצמות נק' אברים שם, משא"כ האברים הפנימיים שאין בהם עצם אינן נקראים אברים לענין טומאה והם כשאר בשר שאינו אבר והיינו

qui contiennent des os, sont appelés là-bas des membres ; tandis que les membres intérieurs, qui n'ont pas d'os, ne sont pas appelés des membres au regard des lois d'impureté, et sont assimilés aux autres chairs qui ne constituent pas un membre. Et cela s'explique ainsi :

כי עצמות מלשון עצמיות שהוא בחי' עצם ומהות הדבר ועמ"ש במ"א ע"פ הרע"מ [הרע"א מהימנא] פ' שופטים (דע"ה ע"א) ואמאי בגרמין יתיר מבשרא כו' וגם

car le mot « os » (atsamot) vient du terme « essence » (atsmiyout), qui désigne le niveau de l'essence et de l'être même de la chose. Voir aussi ce qui est écrit ailleurs au sujet du Raaya Mehemna, parachat Shoftim (folio 275a) : « Et pourquoi davantage dans les os que dans la chair ? », etc. Et également,

כי עיקר כח המעשה שבאדם הוא ע"י אברים החיצונים כח התנועה לעשות כל דבר ביד וכח ההילוך ברגל כו'.

car la principale puissance d'action de l'être humain passe par les membres extérieurs : la faculté de se mouvoir pour accomplir toute chose avec la main, et la faculté de marcher avec le pied, etc.

והא דמצות הן במל' מצות המלך לפי שהמל' נמשכת מחיצונית ז"א כנ"ל שהיא עשירה דכולא והתורה שהיא בז"א היינו המוחין ופנימיי [ופנימיות / ופנימית] האברים מיהו כאן משמע דרמ"ח פיקודין רמ"ח אברים

Et [quant au fait] que les mitsvot relèvent de Mal'hout — « les commandements du Roi » — [c'est] parce que Mal'hout procède de la dimension extérieure de Zeir Anpin, comme indiqué plus haut, puisqu'elle est « la dixième de l'ensemble » ; tandis que la Torah, qui se trouve dans Zeir Anpin, correspond aux mo'hin et à la dimension intérieure des membres. Cependant, il ressort ici que les « 248 commandements, 248 membres »

היינו פנימית ז"א ולא קאי אמצות כ"א על התורה ועכ"פ [ועל כל פנים] הכוונה א' דהמצות הם בחיצונית ז"א ובמל' עשיראה דכולא ושרשן מגלגלתא.

c'est-à-dire la dimension intérieure de Zeir Anpin, et cela ne se rapporte pas aux mitsvot, mais seulement à la Torah. Quoi qu'il en soit, l'intention est la même : les mitsvot se trouvent dans la dimension extérieure de Zeir Anpin et dans Mal'hout, « la dixième de toutes », et leur racine provient de la Goulgalta.

13 ובוזה מתורץ ג' המקומות שבהן המצות פעם בגלגלתא ופעם בז"א ופעם במל' דהכל אמת.

Cela permet de concilier les trois endroits où les mitsvot sont situées tantôt dans la gulgalta, tantôt dans Zeir Anpin et tantôt dans Mal'hout : tout est vrai.

והתורה היא פנימית ז"א ושרשה מח"ע [מחכמה עילאה] ומתורץ ג"כ דבשרש התורה ומצות הרי מצות גבוהים גלגלתא למעלה ממוחא. ולמטה התורה גבוה כחותם המתהפך ונעוץ תחב"ס [תחלתן בסופן] :

La Torah est la dimension intérieure de Zeir Anpin, et sa racine procède de la 'Hokhma supérieure ('Hokhma Ila'a). Cela résout également la question : à la racine de la Torah et des mitsvot, les mitsvot sont supérieures — la gulgalta [étant] au-dessus du cerveau — tandis qu'en bas, la Torah est supérieure, comme un sceau qui se retourne, et « leur commencement est enchâssé dans leur fin ».

14 ג וזהו מה שמצינו משנה תורה היא בחי' מל' מלשון משנה למלך בחי' גילוי כתר מל' וידבר משה כו' משא"כ בספרים הראשונים וידבר ה' כו' בז"א.

3. Et voici [le sens de] ce que nous trouvons : le Michné Torah est le niveau de Mal'hout, selon le sens de « second (michné) après le roi » : le niveau de la révélation de la couronne de Mal'hout, « Moché parla », etc. ; tandis que, dans les premiers livres, il est écrit : « Havaya parla », etc., ce qui relève de Zeir Anpin.

וגם במל' היינו בחי' חיצוני ז"א עשיראה דכולא בחי' מל' שבז"א שמהם נעשה בנין הנוק' [הנוקבא] כו'

Et même dans Mal'hout, il s'agit du niveau de la dimension extérieure de Zeir Anpin, « le dixième de tout », du niveau de Mal'hout qui se trouve en Zeir Anpin, et à partir duquel se construit la structure de Noukva, etc. ;

ושרשן למעלה היא בחי' קרקפתא בחי' כתר (ע' [עיינן] בזהר ח"ג [חלק ג'] דרס"א ודף ז' א' בענין משנה תורה. וע' בחי'א [בחלק א'] פ"ז [פרק ז'] ב'. ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם בפ"י אלא חד כו').

et leur racine, en haut, est le niveau de la karkapta, le niveau de Kéter (voir le Zohar, partie III, folio 261 et folio 7a, au sujet du Michné Torah ; voir également partie I, 87b, ainsi que le Mikdash Melekh, à cet endroit, dans son commentaire sur « mais un seul », etc.).

וזהו אם אין יראה אין חכמה. שממטה למעלה צ"ל תחלה בחי' יראה תתאה. מצות המלך בחי' חיצונית.

Et voici [le sens de] « S'il n'y a pas de crainte, il n'y a pas de sagesse » : en s'élevant d'en bas vers le haut, il faut d'abord le niveau de la crainte inférieure (yira tata'a), « les commandements du Roi », le niveau de la dimension extérieure.

ומזה יעלה ויבא לבחי' חכמה בחי' פנימיות ואח"כ אם אין חכמה אין יראה בחי' יראה עלאה שהוא כתר ומזל כנ"ל.

À partir de là, on s'élèvera pour parvenir au niveau de 'Hokhma, le niveau de la dimension intérieure. Ensuite : « S'il n'y a pas de sagesse, il n'y a pas de crainte » : le niveau de la crainte supérieure (yira ila'a), qui est Kéter et le mazal, comme mentionné plus haut.

15 וכל זה הוא סדר ההשתלשלות אבל במ"ת [במתן תורה] שעדיין לא נצטוו על המצות הי' [היה] גילוי הארת הכתר שלא כסדר המדרגות ע"י יראה תתאה תחלה. אלא ע"י ספירת העומר.

Tout cela relève de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout). Mais au Don de la Torah, alors qu'ils n'avaient pas encore reçu l'ordre d'accomplir les mitsvot, l'illumination de Kéter (la Couronne) se révéla sans suivre l'ordre des niveaux, d'abord par la crainte inférieure, mais plutôt par le compte du Omer.

ואף שעדיין לא נצטוו על סה"ע [ספירת העומר] מ"מ ע"י השבעה שבועות עצמן שהן בחי' יצ"מ [יציאת מצרים] ממ"ט שערי טומאה למ"ט שערי קדושה שהוא בחי' אתכפיא ואתהפכא בבחי' פנימית המדות להפכן מן הקצה אל הקצה.

Et bien qu'ils n'aient pas encore reçu l'ordre de compter le Omer, néanmoins, [ce fut] par les sept semaines elles-mêmes, qui correspondent au niveau de la sortie d'Égypte : des quarante-neuf portes de l'impureté aux quarante-neuf portes de la sainteté, ce qui correspond au niveau de la soumission et de la transformation (itkafya et it'hapcha) de la dimension intérieure des attributs émotionnels (midot), afin de les renverser d'un extrême à l'autre.

16 וכמ"ש בכסף משנה פ"ז [פרק ז'] מה' תמידין בשם הראשונים דבקמה קרי ביה בקומה בחי' קומה הוא מדות דקליפה בחי'

Et comme il est écrit dans le Kessef Mishneh, chapitre 7 des Lois des offrandes quotidiennes, au nom des premiers décisionnaires (Rishonim) : dans [le mot] bakamah (« dans le grain sur pied »), lisez bakomah (« dans la stature »). Le niveau de la « stature » est celui des attributs émotionnels de kelipa (l'écorce), le niveau de

יש וקומה שלימה להפכן להיות נכללים במדות דקדושה ע"י ספירת העומר היום יום גימטריי [גימטריא] ז"ן ע' [עיינן] בכוונת בהמ"ז [ברכת המזון] גבי

de yesh (existence) et une stature entière, afin de les transformer pour qu'ils soient inclus dans les attributs émotionnels de la sainteté grâce au Compte du Omer. « Aujourd'hui est le jour » a pour valeur numérique zan (ז"ן) ; voyez l'intention (kavana) de la bénédiction après le repas à propos de

כי הוא אל ז"ן וגימטריי [וגימטריא] אל הוי' ביצירה כי ביצירה הוא שרש ומקור המדות דקליפה וע"י התהפכות מדות דקליפה במדות דקדושה בבחי' פנימית

« car Il est un D.ieu (El) qui nourrit (zan) » ; et [c'est] la valeur numérique de El Havaya dans Yetsira, car Yetsira est la racine et la source des attributs émotionnels de kelipa. Et par la transformation des attributs de kelipa en attributs de sainteté, dans la dimension intérieure (pnimiyout),

הנה עי"ז מאליו וממילא נתגלה שער החמשים בחי' כתר וכמ"ש וירד ה' על ה"ס [הר סיני] שנתגלה בחי' הכתר ממילא ומתחלק לשנים חצי לנוק' [לנוקבא] וחצי לז"א בחי' אין שבחכמה (דהיינו בחי' מו"ס [מוחא] סתימאה] שבכתר שרש התורה זהו נמשך לז"א).

alors, par cela, de soi-même et naturellement, la cinquantième porte se dévoile, le niveau de Kéter (la Couronne). Et comme il est écrit : « Et Havaya descendit sur le mont Sinai » : le niveau de Kéter se dévoila naturellement et se divise en deux : une moitié pour Noukva et une moitié pour Zeir Anpin, le niveau de ayin (néant) qui est en 'Hokhma (c'est-à-dire le niveau de Mo'ha Stima'a (le cerveau caché) qui est en Kéter, la racine de la Torah ; celui-ci est attiré vers Zeir Anpin).

וחיצונית כתר בחי' קרקפתא לנוקבא. וזהו ועשית חג שבועות מסת נדבת ידך אשר תתן ולא כתיב נדבת לבך

Et la dimension extérieure ('hitsoniyout) de Kéter, le niveau du karkafta (crâne), [va] à Noukva. Et c'est là le sens de : « Tu célébreras la fête de Chavouot avec la mesure de l'offrande volontaire de ta main que tu donneras » ; il n'est pas écrit « l'offrande volontaire de ton cœur »,

כי נדבת הלב היינו בחי' ז"א שנקי לב לפי שמקבל הארת ל"ב נתיבות החכמה בבחי' פנימית.

car l'offrande volontaire du cœur correspond au niveau de Zeir Anpin, appelé lev (cœur), parce qu'il reçoit l'illumination des trente-deux (lamed-bet) sentiers de 'Hokhma dans la dimension intérieure.

אבל בשבועות הארת הכתר מתגלה גם בבחי' חיצונית. וזהו נדבת ידך חיצונית היד כאשר יברכך ה' אלקיך הארת הכתר

Mais à Chavouot, l'illumination de Kéter se révèle aussi dans la dimension extérieure. C'est là le sens de « l'offrande volontaire de ta main » : la dimension extérieure de la main ; « lorsque Havaya, ton D.ieu, te bénira » : l'illumination de Kéter.

(וכדלעיל דדוקא חיצונית האברים מתקשרים בגלגלתא והוא בחי' מלי מצות המלך נדבת ידך כו'. ומתן תורה כולל ב' בחי' תורה ומצות.)

(Et comme [cela a été expliqué] plus haut, c'est précisément la dimension extérieure des membres qui est liée à la gulgalta (crâne) ; cela correspond au niveau de Mal'hout, « les commandements du Roi », « l'offrande volontaire de ta main », etc. Le don de la Torah comprend deux aspects : la Torah et les mitsvot.)

וזהו ב' הכתרים חצי לז"א בחי' תורה וחצי לנוקי' [לנוקבא] בחי' מצות ולפי דשרש המצות גבוה בגלגלתא ע"כ הזכיר נדבת ידך).

Et c'est là [le sens] des deux couronnes : la moitié pour Zeir Anpin, le niveau de la Torah, et la moitié pour Noukva, le niveau des mitzvot. Et puisque la racine des mitzvot est élevée, dans la gulgalta, il est donc fait mention de « l'offrande volontaire de ta main ».)

וזהו שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול ואמרה מי גלה רז זה לבני פי' שהבינו ישראל מעצמם שההארה

Et c'est ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : «Au moment où Israël fit précéder “nous ferons” à “nous écouterons”, une voix céleste se fit entendre et dit : “Qui a révélé ce secret à Mes enfants?” » Le sens est qu'Israël comprit de lui-même que l'illumination

שהיה אז במ"ת [במתן תורה] גילוי הכתר ממעלה למטה אינה קביעות הלכה לדורות בלתי ע"י קדימת עול המצות ת חלה נעשה ואח"כ נשמע כו'.

qui se manifesta alors lors du Don de la Torah — la révélation de Kéter d'en haut vers le bas — ne constitue pas une règle établie pour les générations, si ce n'est en faisant d'abord précéder le joug des mitzvos : d'abord « nous ferons », puis « nous écouterons », etc.

17 ולכן כתיב בשתי הלחם דשבועות חמץ תאפינה כי בכל הקרבנות נאמר בו כי כל שאור וכל דבש כו'

Et c'est pourquoi il est écrit au sujet des deux pains de Chavouot : « Ils seront cuits avec du levain » ; car, au sujet de toutes les offrandes, il est dit : « Car tout levain et tout miel », etc.,

לפי ששאור הוא בחי' התנשאות ויכול להיות אחיזה ויניקה לחיצונים משא"כ בשבועות הארת הכתר בחי' התנשאות המתנשא כו'

car le levain correspond au niveau de l'exaltation de soi, et les forces extérieures (les hitsonim) peuvent s'y attacher et y puiser leur nourriture ; tandis qu'à Chavouot — où brille la lumière de Kéter, le niveau de l'exaltation de « Celui qui est exalté », etc. —

כתיב חמץ תאפינה שאין לחיצונים שם שום אחיזה ויניקה כלל (ע' [עיינ'] מענין וידבר כו' אנכי כו' בזהר ח"ג [חלק ג'] קי"א ב' י"א סע"ב [סוף עמוד ב] ח"א [חלק א'] פ"ז [פרק ז'] ב' פ"ט סע"א [סוף עמוד א] ח"ב [חלק ב'] פ"ג [פרק ג'] ב' כ"ה ב' ו' א') :

il est écrit : « Ils seront cuits avec du levain », car là, les forces extérieures n'ont absolument aucun point d'attache ni aucune source de nourriture (voir, sur le sujet de « Et Il parla », etc., « Je suis », etc., dans le Zohar, Part III, 111b; end of 11b; Part I, 87b; end of 89a; Part II, 83b; 25b; 6a).

LikuteiTorah.com

LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Elle peut être copiée, imprimée et partagée librement, en citant Kehot Publication Society et likuteitorah.com ; elle ne peut pas être vendue. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/likutei-torah/bamidbar/18/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak